

OBSAH

TÉMA ČÍSLA

Aktuálne metodologické prístupy a témy v etnologickom/ antropologickom bádani

EDITORIÁL

LUTHEROVÁ, G. Soňa, HLINČÍKOVÁ, Miroslava, VOLANSKÁ, Ľubica: Aktuálne metodologické prístupy a témy v etnologickom/ antropologickom bádani • 268

ŠTÚDIE

ENDTER, Cordula: Starnutie s „dopomocou“ – účasť starších ľudí v projektoch vyvíjajúcich technické zariadenia pre seniorov. Príklad Ambient Assisted Living • 271

LUTHEROVÁ, Soňa G.: (Ne)viditeľní: Transrodové deti na základných a stredných školách • 280

MIŠKOVSKÁ, Kristína, BUDZELOVÁ, Zuzana, JEROTIJEVIĆ, Danijela: Možnosti využitia modelových situácií (vinet) v antropologickom výskume morálnych postojov • 295

FICERI, Ondrej: Teórie etnickej identity Kanchan Chandrovej a národnej indiferencie a možnosti ich uplatnenia pri historickom i etnologickom výskume jazykovo-kultúrnej heterogénneho obyvateľstva juhoslovenských regiónov a miest • 313

DITMAROVÁ, Lucia: „To nie je nijaká fáma, to je krutá realita“. Súčasné povesti a fámy v prostredí OZ Proti prúdu • 327

BÍROVÁ, Barbora: „Vy jste takové kouzelné děvčátko“: O formách násilia vo výskume zameranom na bezdomovecť • 345

ESEJ

VANĚK, Miroslav: Orální historie – naslouchání, porozumění, hledání • 361

ROZHOVOR

BAHNA, Vladimír: Laboratórium pre experimentálne humanitné vedy. Rozhovor s Evou Kundtovou Klocovou • 370

VYHRADENÉ PRE

Vklad Boženy Filovej do rozvoja národopisnej vedy na Slovensku • 375

BURLASOVÁ, Soňa: Nové výskumné trendy v práci Boženy Filovej • 375

BENŽA, Mojmír: Božena Filová ako riaditeľka • 378

SALNER, Peter: Rodina ako (osobná a odborná) priorita Boženy Filovej • 382

RECENZIE

Jana Pospíšilová (Ed.), Karel Altman (Ed.): Děti v Brně. Kapitoly o dětství ve městě pod Špilberkem (Katarína RABATINOVÁ) • 385

Recenzie bez jubilea – práce Ilony L. Juhász (Marta BOTÍKOVÁ) • 388

Ilona L. Juhász: *A harmincnégyes kőnél... aláljelek és halálhely jelek az utak mentén.* (Pri cestnom kameni číslo tridsaťštyri – prícestné pamätníky a pomníky tragicky zosnulých) (Marta BOTÍKOVÁ) • 389

Ilona L. Juhász: *Amikor mindenki a háborús állapotok igája alatt roskadoz... Erdélyi menekültek a mai Szlovákia területén. Adalékok az első világháborús migráció történetéhez.* (Sedmohradskí utečenci na území

- dnešného Slovenska. Príspevok k histórii migrácie počas 1. svetovej vojny) (Izabela DANTEROVÁ) • 391
- Zuzana Profantová: Žili sme v socializme II. Helena. (Biografický prístup v etnológii každodennosti) (Magda PARÍKOVÁ) • 392

SPRÁVY

- JANTO, JURAJ: Dr. h. c. prof. PhDr. Ján Podolák, DrSc. – 90-ročný „Z roľníckeho ľudu som vyšiel, jeho kultúru a spôsob života po celý život skúmam...“ • 395
- POPELKOVÁ, Katarína: Slávnostný Laudačný deň k 70. výročiu založenia Ústavu etno-

- lógie SAV v Bratislave (17. jún 2016, Bratislava) • 396
- ZVALENÁ, Mária: Správa z podujatia *FOLK EXPO Slovakia 2016* – Nová platforma pre folklórny priemysel (3. – 4. jún 2016, Bratislava–Rusovce) • 401
- KADLECOVÁ, Tatiana: Medzinárodná konferencia *Mezi státním plánem a badateľskou svobodou. Etnologie ve střední Evropě v letech 1945–1989* (17. – 18. marec 2016, Praha, Česká republika) • 403
- DENKOVÁ, Zuzana: Etnológ v teréne / k prameňom poznania – 20. ročník konferencie *Etnológ a múzeum* (21. – 23. jún 2016, Banská Štiavnica) • 407

CONTENTS

THEME OF THE ISSUE

Current methodological approaches and topics in ethnological/anthropological research

EDITORIAL

- LUTHEROVÁ, G. Soňa, HLINČÍKOVÁ, Miroslava, VOLANSKÁ, Ľubica: Current methodological approaches and topics in ethnological/ anthropological research • 268

ARTICLES

- ENDTER, Cordula: Ageing with “Assistance” – The Participation of Elderly People in Projects Developing Technical Devices for Seniors. The Example of Ambient Assisted Living • 271
- LUTHEROVÁ, Soňa G.: (In)Visible: Transgender Children at Elementary and Secondary Schools • 280
- MIŠKOVSKÁ, Kristína, BUDZELOVÁ, Zuzana, JEROTIJEVIĆ, Danijela: The Possibilities of Using Model Situations (Labels) in the Anthropological Research of Moral Attitudes • 295
- FICERI, Ondrej: The Theories of Ethnic Identity by Kanchan Chandra and of National Indifference and the Possibility of Applying Them to the Historical and Ethnological Re-

- search of the Population Heterogeneous in Terms of Language and Culture in South-Slovakian Regions and Towns • 313
- DITMAROVÁ, Lucia: “This Is No Rumour, This Is the Harsh Reality”. Current Myths and Rumours within the OZ Proti Prúdu Civic Organisation • 327
- BÍROVÁ, Barbora: “You’re Such a Charming Girl.” About the Forms of Violence in the Research of Homelessness • 345

ESSAY

- VANĚK, Miroslav: Oral History – Listening, Understanding, Searching • 361

INTERVIEW

- BAHNA, Vladimír: Laboratory for Experimental Humanities. Interview with Eva Kundtová Klocová • 370

RESERVED FOR

- The Contribution of Božena Filová to the Development of Ethnography in Slovakia: BURLASOVÁ, Soňa: New Research Trends in the Work of Božena Filová • 375
- BENŽA, Mojmir: Božena Filová as Director • 375
- SALNER, Peter: Family as a (Personal and Professional) Priority of Božena Filová • 382

BOOK REVIEWS

- Jana Pospíšilová (Ed.), Karel Altman (Ed.): Děti v Brně. Kapitoly o dětství ve městě pod Špilberkem (Katarína RABATINOVÁ) • 385
- Reviews without Anniversary – the Works of Ilona L. Juhász (Marta BOTÍKOVÁ) • 388
- Ilona L. Juhász: *A harmincnégyes kónél... aláljelek és halálhely jelek az utak mentén.* (Pri cestnom kameni číslo tridsaťštyri – prícestné pamätníky a pomníky tragicky zosnulých) (Marta BOTÍKOVÁ) • 389
- Ilona L. Juhász: *Amikor mindenki a háborús állapotok igája alatt roskadoz... Erdélyi menekültek a mai Szlovákia területén. Adalékok az első világháborús migráció történetéhez.* (Sedmohradskí utečenci na území dnešného Slovenska. Príspevok k histórii migrácie počas 1. svetovej vojny) (Izabela DANTEROVÁ) • 391
- Zuzana Profantová: *Žili sme v socializme II. Helena.* (Biografický prístup v etnológii každodennosti) (Magda PARÍKOVÁ) • 392

NEWS

- JANTO, JURAJ: Dr. h. c. prof. PhDr. Ján Podolák, DrSc. – 90 Years Old (“*I come from peasants, and I’ve been studying their culture and way of life throughout my life...*”) • 395
- POPELKOVÁ, Katarína: Laudation Day on the 70th Anniversary of the Foundation of the Institute of Ethnology SAS in Bratislava (17 June 2016, Bratislava) • 396
- ZVALENÁ, Mária: Report from *FOLK EXPO Slovakia 2016 – A New Platform for the Folklore Industry* (03–04 June 2016, Bratislava–Rusovce) • 401
- KADLECOVÁ, Tatiana: International Conference *Between State Plan and the Freedom of Research. Ethnology in Central Europe in 1945 – 1989* (17–18 March 2016, Prague, Czech Republic) • 403
- DENKOVÁ, Zuzana: Ethnologist in the Field / Towards the Sources of Knowledge – 20th Year of the Conference *Ethnologist and Museum* (21–23 June 2016, Banská Štiavnica) • 407